

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS / VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY
MENŲ FAKULTETAS / FACULTY OF ARTS

ISSN 1822-4555 (Print)
ISSN 2335-8769 (Online)

Meno istorija ir kritika 11
Art History & Criticism 11

MENAS, VIEŠUMA, BENDRUOMENĖS
ART, PUBLIC SPACE, COMMUNITIES

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

VERSUS AUREUS

2015

REDAKCINĖ KOLEGIJA

Pirmininkė

Prof. dr. Rasutė Žukienė (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Nariai

Prof. dr. Joakim Hansson (Gotlando universitetas, Švedija)

Dr. Rūta Kaminska (Latvijos dailės akademija, Latvija)

Prof. dr. Vojtěch Lahoda (Čekijos mokslų akademijos Meno istorijos institutas, Čekija)

Prof. dr. Aliaksandr I. Lakotka (Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos K. Krapivos meno, etnografijos ir folkloro institutas, Baltarusija)

Prof. dr. Małgorzata Sugiera (Jogailaičių universitetas, Lenkija)

Prof. dr. Bronius Vaškėlis (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Prof. dr. Kęstutis Paulius Žygas (Arizonos universitetas, JAV)

Redakcijos valdyba

Dr. Tomas Pabedinskas (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva) – atsakingasis sekretorius

Nariai:

Dr. Daiva Citvarienė (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Doc. dr. Edgaras Klivis (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Doc. dr. Jūratė Tutlytė (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Doc. dr. Aušrinė Cemnolonskė (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Numerio sudarytojas

Doc. dr. Edgaras Klivis

Žurnale spausdinami straipsniai yra recenzuojami dviejų redakcijos kolegijos narių arba jų paskirtų recenzentų.

Leidybą rėmė

Lietuvos
mokslo
taryba

EDITORIAL TEAM

Editor-in-chief

Prof. Ph. D. Rasutė Žukienė (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Members

Prof. Ph. D. Joakim Hansson (University of Gotland, Sweden)

Ph. D. Rūta Kaminska (Art Academy of Latvia, Latvia)

Prof. Ph. D. Vojtěch Lahoda (Institute of Art History of Czech Academy of Sciences, Czech Republic)

Prof. Ph. D. Aliaksandr I. Lakotka (The K. Krapiva Institute of Study of Arts, Ethnography and Folklore of the National Academy of Sciences of Belarus, Belarus)

Prof. Ph. D. Małgorzata Sugiera (Jagiellonian University, Poland)

Prof. Ph. D. Bronius Vaškėlis (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Prof. Ph. D. Kęstutis Paulius Žygas (University of Arizona, United States of America)

Editorial Board

Ph. D. Tomas Pabedinskas (Vytautas Magnus University, Lithuania) – the executive secretary

Members:

Ph. D. Daiva Citvarienė (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Assoc. Prof. Ph. D. Edgaras Klivis (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Assoc. Prof. Ph. D. Jūratė Tutlytė (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Assoc. Prof. Ph. D. Aušrinė Cemnolonskė (Vytautas Magnus University, Lithuania)

Associate editor

Assoc. Prof. Ph. D. Edgaras Klivis

All papers published in the journal are peer-reviewed by members of Editorial Board or its appointed experts.

Publication sponsored by

Lietuvos
mokslo
taryba

TURINYS / CONTENTS*Skaidra Trilupaitytė*

Meninis protestas ir (politikos) kritika: kai kurie XXI a. pirmojo dešimtmečio Vilniaus pavyzdžiai / 5
Artistic Protest and (Political) Critique: Vilnius Examples of the first decade of the XXI century

Daiva Citvarienė

Bendruomenių atmintis šiuolaikinio meno projektuose / 22
Communal Memory in Contemporary Art Projects

Rūta Mažeikienė

Kolektyviniai naratyvai: bendruomenę įtraukiančio teatro kūrybinės praktikos / 34
Collective Narratives: Community Based Theatre Practices

Virginija Vitkienė

Dialoginė estetika kaip bendruomeninio meno metodas / 46
Dialogical Aesthetics as the Method of Community Art

Edgaras Klivis

Completing (Public) Spheres: Theatre and the Media in the Baltic States / 64
Sąveikaujantios (viešosios) sferos: teatras ir medijos Baltijos šalyse

Viltė Migonytė

**Pramogavimo bei sveikatinimo aspektai Lietuvos moderniojo kurorto genezėje:
Palangos ir Birštono atvejai / 75**

The Aspect of Play and Wellness in The Genesis of Modern Resort: Palanga and Birštonas Cases

In memoriam prof. Algimantui Miškiniui / 89

MŪSŲ AUTORIAI / OUR AUTHORS / 90

MŪSŲ AUTORIAI / OUR AUTHORS

90

M Ū S Ų A U T O R I A I / O U R A U T H O R S

DAIVA CITVARIENĖ

Humanitarinių mokslų daktarė, Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto Menotyros katedros lektorė
Ph. D. in Humanities, a lecturer at Vytautas Magnus University, Faculty of Arts, Department of Art History and Criticism.

Adresas / Address: Muitinės g. 7, LT-44280 Kaunas, Lithuania
El. paštas / E-mail: d.citvariene@mf.vdu.lt

EDGARAS KLIVIS

Humanitarinių mokslų daktaras, Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto Teatrogijos katedros docentas

Ph. D. in Humanities, Associated Professor at Vytautas Magnus University, Faculty of Arts, Department of Theatre Studies

Adresas / Address: Muitinės g. 7, LT-44280 Kaunas, Lithuania
El. paštas / E-mail: e.klivis@mf.vdu.lt

RŪTA MAŽEIKIENĖ

Humanitarinių mokslų daktarė, Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto prodekanė, Teatrogijos katedros docentė

Ph. D in Humanities, Vice-Dean of the Faculty of Arts, Associate Professor at the Department of Theatre Studies, Vytautas Magnus University

Adresas / Address: Muitinės g. 7, LT-44280 Kaunas, Lithuania
El. paštas / E-mail: r.mazeikiene@mf.vdu.lt

VILTĖ MIGONYTĖ

Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto doktorantė

Ph. D. student at the Faculty of Arts, Vytautas Magnus University

Adresas / Address: Muitinės g. 7, LT-44280 Kaunas, Lithuania
El. paštas / E-mail: v.migonyte@mf.vdu.lt

SKAIDRA TRILUPAITYTĖ

Humanitarinių mokslų daktarė, Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyresnioji mokslo darbuotoja

Ph. D. in Humanities, senior researcher at the Lithuanian Culture Research Institute

Adresas / Address: Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius, Lithuania
El. paštas / E-mail: skaidra_t@yahoo.com

VIRGINIJA VITKIENĖ

Humanitarinių mokslų daktarė, Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto Menotyros katedros lektorė
Ph. D. in Humanities, a lecturer at Vytautas Magnus University, Faculty of Arts, Department of Art History and Criticism

Adresas / Address: Muitinės g. 7, LT-44280 Kaunas, Lithuania
El. paštas / E-mail: v.vitkiene@mf.vdu.lt

**Recenzuojamų
mokslinių straipsnių leidinio**

Meno istorija ir kritika
Art History & Criticism

Redakcinės kolegijos adresas:

Menų fakultetas
Vytauto Didžiojo universitetas
Muitinės g. 7,
LT-44280, Kaunas
mik@mf.vdu.lt

.....•

Leidinyje *Meno istorija ir kritika* publikuojami meno istorijos, kritikos ir kultūros paveldo moksliniai tyrimai ir apžvalgos.

ŽURNALAS YRA ĮTRAUKTAS Į *MLA INTERNATIONAL BIBLIOGRAPHY* DUOMENŲ BAZĘ, STRAIPSNIAI VISU TEKSTU YRA TEIKIAMI VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO IR *eLABa* DUOMENŲ BAZĖS ELEKTRONINĖSE SVETAINĖSE. ŽURNALAS SUTEIKIA ATVIRĄ PRIEIGĄ PRIE VISATEKŠČIŲ STRAIPSNIŲ PER *Open Journal Systems*.

STRAIPSNIŲ ATMINTINĖ

Žurnalas netaiko straipsnių pateikimo ar publikavimo mokesčių.

Žurnalas netaiko teisinės atsakomybės išimčių politikos.

Žurnale publikuojamų straipsnių autorinės teisės be apribojimų priklauso autoriams. Straipsnių autoriams nesuteikiamos straipsnių publikavimo teisės.

- Šiam žurnalui pateikiamuose straipsniuose turi būti įvardyta mokslinė problema, atskleistas jos aktualumas ir ištirtumas, apibrėžtas tyrimų objektas, suformuluoti tikslai ir uždaviniai, išdėstyti tyrimų rezultatai, pateiktos išvados, nurodyti šaltiniai ir literatūra. Santraukose glaustai pristatoma problematika ir išvados. Santraukos pateikiamos ir lietuvių, ir anglų kalbomis.
- Straipsnio tekstas pateikiamas tokia tvarka: autoriaus vardas, pavardė; straipsnio pavadinimas; santrauka ir reikšminiai žodžiai lietuvių kalba, įvadas; tyrimų rezultatai; išvados; nuorodos; iliustracijų sąrašas; straipsnio pavadinimas, santrauka ir reikšminiai žodžiai anglų kalba. Teksto pabaigoje nurodoma: institucijos, kuriai priklauso autorius, pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis bei adresas; autoriaus vardas ir pavardė, pedagoginis laipsnis ir mokslinis vardas; elektroninio pašto adresas.
- Straipsnio apimtis – ne didesnė nei 1 autorinis lankas (40 000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus); santraukų apimtis – nuo 0,5 iki 1 puslapio (1 000–2 000 spaudos ženklų). Tekstas turi būti parengtas Microsoft Word rašykle ir surinktas Times New Roman 12 dydžio šriftu, 1,5 eilės tarpu.

- Žurnalo redakcinei kolegijai pateikiama straipsnio ir visų jo priedų elektroninė versija. Publikavimui skirtos iliustracijos turi būti geros kokybės, JPG arba TIF formato. Kiekvienos iš jų nurodoma autoriaus pavardė, kūrinio pavadinimas, sukūrimo metai ir iliustracijos numeris.
- Žurnale spausdinami straipsniai yra recenzuojami dviejų redakcijos kolegijos narių, valdybos narių arba jų paskirtų recenzentų.
- Nuorodos turi atitikti ISO 690:2010(E) Numeric system standartą: <http://biblioteka.vdu.lt/bibliografinu-nuorodos>.

Peer-reviewed journal

Meno istorija ir kritika
Art History & Criticism

Address:

Faculty of Arts
Vytautas Magnus University
Muitinės g. 7,
LT-44280, Kaunas, Lithuania
mik@mf.vdu.lt

.....•

Art History & Criticism is a scholarly journal specialising in the academic research and reviews in the fields of art history, criticism, and cultural heritage.

THIS MAGAZINE IS PLACED IN *MLA INTERNATIONAL BIBLIOGRAPHY* DATABASE, ARTICLES WITH ENTIRE TEXT ARE PLACED IN VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY AND *eELABa* DATABASE INTERNET PAGE. THE JOURNAL PROVIDES OPEN ACCESS TO FULL TEXT ARTICLES THROUGH *Open Journal Systems*.

A GUIDE FOR AUTHORS

The journal does not charge APCs or submission charges.

The journal does not have a waiver policy.

The journal allows the authors to hold the copyright without restrictions.

The journal does not allow the authors to retain publishing rights.

- Articles should include a delineation of the scholarly problem with reference to why it is relevant and what has been done in the field so far; a well defined object of research; aims and objectives of the text; presentation of the results of research and conclusions; list of references and bibliography. The summaries should briefly present the issue and conclusions of the article in English and Lithuanian (if available).
- The text of the article should be presented as follows: author's first name and surname; the title; the summary and the keywords in Lithuanian (if available), the introduction; results of the research; the conclusions; list of references; the list of illustrations; the summary and the keywords in English. The name and the address of the institution of the author in Lithuanian (if available) and English, the first name and surname of the author, the degree and the e-mail should be indicated at the end of the text.
- The article should not exceed the limit of one printer's sheet (40 000 characters with spaces); the length of the summaries should be approximately 0.5 – 1 page (1000–2000 characters). Text should be processed with Microsoft Word and typeset in 12 point Times New Roman with line spacing 1.5.

- The author should deliver the editors the electronic version of the article and all annexes. The illustrations should be of a high quality and suitable for printing in JPG or TIF formats. Each illustration should contain the author's name, the title of the work of art, dating of the work and the number of the figure.
- All papers published in the journal are peer-reviewed by members of Editorial Team, Editorial Board or its appointed experts.
- References should comply with stylistic and bibliographic requirements of ISO 690:2010(E) Numeric system <http://biblioteka.vdu.lt/bibliografine-nuorodos>.

Meno istorija ir kritika / Art History & Criticism. T. 11. Menas, viešuma, bendruomenės / Art, Public Space, Communities / sud. Edgaras Klivis. – Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, Vilnius: Versus aureus, 2015. 96 p.: iliustr.

ISSN 1822-4555 (Print)

ISSN 2335-8769 (Online)

VDU Menų fakultete leidžiamo mokslinio žurnalo „Meno istorija ir kritika“ vienuoliktasis numeris yra skirtas XX ir XXI amžių meno ir visuomenės bei smulkesniųjų jos ląstelių – bendruomenių – sąveikavimo, ryšių ir įtampų aptarimui.

Remiantis dailės ir teatro pavyzdžiais, straipsniuose analizuojamos meninio protesto ir politinės kritikos, teatro ir medijų sąveikos. Šiuolaikiniame meno pasaulyje populiarios atskirų visuomenės grupių, specifinių bendruomenių kūrybinės praktikos tiriamos bendruomenių atminties, kolektyvinių naratyvų, dialoginės estetikos požiūriais. Vieninteliame Lietuvos architektūrai skirtame straipsnyje į XX amžiaus pradžios modernėjančių kurortų pastatus žvelgiama kaip į besisluoksniuojančio sociumo naujų poreikių išdavą.

MENO ISTORIJA IR KRITIKA
ART HISTORY & CRITICISM

11

MENAS, VIEŠUMA, BENDRUOMENĖS
ART, PUBLIC SPACE, COMMUNITIES

Kalbos redaktorės / Language editors:
Ramutė Dragenytė (lietuvių k. / Lithuanian language)
Elena Gytaitė (anglų k. / English language)

Maketavo / Designed by: Almina Zajauskienė

Viršelio iliustracija / Cover illustration: „Amerika mums padės!“ „Pro-testo laboratorijos“ akcija, kviečianti reanimuoti JAV prezidento George'o W. Busho kalboje Vilniuje išsakytą mintį: „nuo šiol kiekvienas Lietuvos priešas yra ir JAV priešas“.

Autorius Nomedas Urbonas, 2005 / “America will help us!” Invitation of “Pro-test lab” to reanimate the thought of USA President George W. Bush that was said during his visit in Vilnius “anyone who would choose Lithuania as an enemy has also made an enemy of the United States of America”. Author Nomedas Urbonas, 2005

2015 12 22. Tiražas / Print run 300. Užsakymo Nr. / Order No K15-142

Išleido:

Vytauto Didžiojo universitetas
K. Donelaičio g. 58, 44248 Kaunas
www.vdu.lt | leidyba@bibl.vdu.lt

„Versus aureus“ leidykla
Rūdninkų g. 18, 01135 Vilnius
www.versus.lt | info@versus.lt